

Samfelagsfrøðingur: Sum at velja ímillum pest og kolera hjá løgmanni

Jóannes Hansen, samfelagsfrøðingur, metir, at fólkatingsvalið 11. mars fyrst og fremst er startskotið til eitt lögtingsvalstríð, sum kann fara at vara heilar fyra mánaðir. Løgmaður kann tó velja, at útskriva val beinanvegin. Men so koma fólkatingsvalið og lögtingsvalið slag í slag, og tað hevur eisini sín prís.

NICLAS JOHANNSEN

Lógaruppskot sum valag

Føroyar eru longu raktar av valfeypri. Og sambært samfelagsfrøðinginum Jóannes Hansen kann roknað við, at valstríðið fer at vara heilt til 7. juli, ið er síðsta freist fyri lögtingsvalinum.

— Í so máta kemur fólkatingsvalið rættiliga tvørt-fyrir. Løgmaður kann velja at útskriva val beinanvegin. Ger hann tað, verður ikki neyðugt við tingfundum, sjálvt um tingið verður sitandi. Og so fara lógaruppskot heldur ikki at verða beinleidis brúkt í valstríðinum.

— Fólkating-val og lögtingsval slag í slag, fer sjálvsagt at møða bæði politikarar og veljarar.

— Men spurningurin er, um møðin ikki verður enn størri, um løgmaður biður inn til juli. So á ein hátt er hetta sum eitt val ímillum pest og kolera hjá løgmanni, sigur Jóannes Hansen.

Og hetta er annars júst tíðin, tá rúgva av lógaruppskotum seta kós móti lögtinginum. Síðsta freist at leggja lógaruppskot fyri tingið er 5. mars, og traditióin sigur, at sera stórir partur kemur í evstu løtu.

Jóannes Hansen vísir á, at løgmaður í síni ólavsøku-røðu í fjór nevndi 81 lögtingsmál, ríkislógaráttmáli og uppskot til samtyktar, sum henda samgongan hevði í hyggju at fáa framd.

Harafturat kann roknað við, at andstøðan leggur rúgvu av uppskotum fyri tingið fyri at markera seg. Og trondin at markera seg fer at rokka heilt til tinglimir í samgongu.

— Ja, politiska søgan vísir, at tá val er í hondum økist talið av uppskotum, sum verða lögð fyri tingið — eisini persónlig uppskot frá tinglimum, sum annars eru í samgongu.

— Tað, sum so eftir øllum umstøðum fer at henda er, at rúgvu av uppskotum koma til 1. viðgerð í tinginum. Har verða tey brúkt í einum orðaskifti, sum fyrst og fremst verður eitt slag av valdysti. Síðan verða uppskotini beind í nevnd, og tey koma helst ongantíð úr nevnd, áðrenn lögtingsval verður.

Sostatt fáa tey onki realpolitiskt innihald.

— Tí haldi eg, tað er rættari — reint politiskt moralskt — at steðga øllum tingarbeiðið. Hetta kann gerast við, at løgmaður útskrivar val.

— So kunnu politikararnir fara valdyst úti millum fólk-ið og í fjølmíðlunum, heldur enn í tinginum, sigur Jóan-

es Hansen.

Samfelagsfrøðingurin vísir tó á, at hjá sitandi tinglimum kann tað vera ein fyrimunur at bíða við einum lögtingsvali sum longst.

— So kann valstríðið fyrast av tingsins røðarapalli heilt fram til juli. Og í tinginum sleppa onnur valevni jú ikki frammat. Harvið fáa sitandi tinglimir og landsstýrismenn lættari við at markera seg, enn onnur valevni.

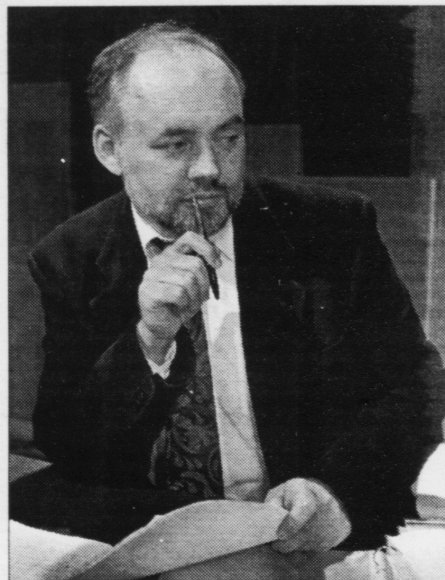
Figgjarlógin 1999 eisini rakt

Jóannes Hansen heldur eisini, at tað talar fyri einum lögtingsvali í mai mánað — ella áðrenn —, at summararið er ikki tíðin, har føroyingarnir plaga at fara á val.

— Í 1994 var val í juli. Men hetta var sum kunnugt tí, kinkur kom í politiska arbeiðið. Og eitt lögtingsval var tá einasti útvegur.

Eitt lögtingsval í juli fer allarhelst eisini at ávirka figgjarlógina fyri 1999 meira, enn eitt skjótt lögtingsval.

— Longu nú byrja landsstovnarir at senda sínar figgjarlógir fyri komandi ár til landsstýrið. Og eg haldi, tað hevði tænt sakini betur, um eitt landsstýrið kanska longu tíðliga í summar kann byrja at ar-

Jóannes Hansen, samfelagsfrøðingur, heldur, at av tveimum óndum, er eitt skjótt lögtingsval betur enn eitt lögtingsval í juli mánað

beiða við figgjarlógina fyri 1999, sum skal vera lögð fyri tingið fyri 1. oktober. Verður valið ikki fyrr enn í juli, so kunnu vit vera komnir í august, áðrenn samgonga er skipað, og so kann tað vara upp aftur longri, áðrenn glið fæst á arbeiðið í Tinganesi við einum møgulegum nýggjum landsstýri. Og so er lítill og ongin tíð eftir, at rættiliga at víðgera figgjarlógina fyri 1999.

Viðmerking

Til Janus Petersen, undirstjóra í P/f Føroya banka

Um íløgustuðul til skipini

Í tíð og ótíð verður tú endurgivin í fjølmíðlunum fyri tíni mótmæli móti, at framhaldandi íløgustuðul verður veittur til skipini.

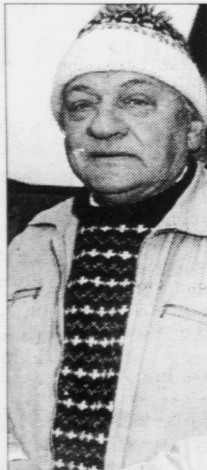
Lát tað verða sagt beinanvegin, at eg eri samdur við tær í at ynskilið er, og at endamálið má vera, at skipini klára seg uttan stuðul, men tað tykir mær ógvuliga lætt hjá tær – stjóra í P/f Føroya Banka, sum hevur fingið tann størsta stuðulin nøkur føroysk fyrirtøka nakrantíð hevur fingið bæði í krónum, men óivað eisini lutfalsliga – at krevja at øll skipini uttan nærri grundgeving skulu klára seg uttan stuðul uttan eina rimiliga tillagingartíð.

Tú veitst væl, ella eigur at vita, at ein av høvuds-orðkunum til, at skipunum tørvar íløgustuðulin nøkur fá ár framyvir er tann, at tá skipini, sum høvdu tykkum sum lángevarar, vórðu snerað ella umskipað figgjarlaga lögdu tit íløgustudningin oman á virðið á skipunum, soleiðis at tit tryggjaðu tykkum at tann íløg-

stuðul, sum av landsins myndugleikum var ætlaður at tryggja skipunum eina neyðuga tillaging til ein fiskiskap uttan studning, í staðin varð inggaldin tykkum sum gjald fyri ein yvirprís fyri skipini og tað er tí ógvuliga dupultmoralskt av tær at krevja, at skipini ongantíð skulu hava samstundis sum tinn banki higar til hevur fingið meginpartin av íløgustuðulinum hjá skipunum.

Um tinn banki ikki hevði innroknað íløgustuðulin í skipavirðið, og á tann hátt kravt eitt órealistiskt høgt virði fyri skipini, vildu flestu av skipunum í dag ikki tørva meiri íløgustuðul.

Ein framhaldandi íløgustuðul vil ikki verða góðin tykkum sum gjald fyri ein av tykkum ásettan yvirprís fyri skipini, men vil istaðin óskerdur koma skipunum tilgóðar og harvið rokka upprunaliga endamálinum við íløgustuðulinum, men tað sum »pinir« teg er kanska tað, at um íløgustuðulin

Aksel Hansen, fyrrverandi stjóri á Baccalao í Havn heldur fram í nøkur fá ár afturat, vilja flestu skipini til ta tíð verða leys av bankanum?

Aksel Hansen

UNITED WORLD COLLEGE

The Red Cross Nordic United World College Foundation bjóðar einum føroyskum skúlanæmingi, ið er liðugur í 1. studentaflokki á sumri 1998, at taka IB (International Baccalaureate, ið merkir altjóða studentsprógv), eftir 2 árum í einum altjóða studentaskúla í Dale í Noregi. Dale liggur umleið 100 km norðan fyri Bergen.

Endamálið hjá skúlanum er at fremja altjóða sátt og semju í verki, og verður hetta m.a. gjørt við, at næmingar úr 60–70 ymiskum londum búa og lesa saman á skúlanum.

Føroya Landsstýri rindar skúlagjaldið, og næmingurin, ið fer á United World College, fær stuðul frá Stuðulsstovninum eftir somu treytum, sum studentaskúlanæmingar í Føroyum.

Nærri upplýsingar um skúlan fáast við at venda sær til Undirvísingar- og Mentamálastýrið, Falkavegi 6, 100 Tórshavn, tlf. 15555.

Umsókn um upptøku á The Red Cross Nordic United World College, ljóstak av støðumetan, og stutt frágreiðing um teg sjálva/n skulu vera Undirvísingar- og Mentamálastýrinum í hendi í seinasta lagi hósdagin 26. mars 1998.

21. februar 1998

UNDIRVÍSINGAR- OG MENTAMÁLASTÝRIÐ